

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 21094/2024
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Агенције за вештачење и консалтинг АА, предузетник из ..., чији је пуномоћник Бобан Матић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Високи савет судства, Основни суд у Крагујевцу, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 33437/21 од 09.05.2024. године, у седници одржаној 28.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 33437/21 од 09.05.2024. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 33437/21 од 09.05.2024. године, тако што се одбија као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 45569/20 од 05.04.2021. године и одбија као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати 18.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 45569/20 од 05.04.2021. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу за извршено вештачење у предмету Основног суда у Крагујевцу П 1951/17 исплати 3.500,00 динара, са законском затезном каматом од 30.10.2017. године до исплате и обавезан тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 6.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 33437/21 од 09.05.2024. године, првостепена пресуда је преиначена, тако што је тужбени захтев усвојен и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплати 23.300,00 динара, а на име накнаде трошкова другостепеног поступка 15.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23, у даљем тексту: ЗПП), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као вештак у парничном поступку који се водио пред Основним судом у Крагујевцу под бројем П 1951/17 израдио основни налаз и мишљење, за који му је исплаћена награда. По решењу суда тужилац је доставио допуну налаза и мишљења од 30.10.2017. године, са предрачуном за исплату износа од 3.500,00 динара. Како тужиоцу није плаћен износ потраживан овим предрачуном, а тужиљи у том поступку није наложена уплата предумја за допунско вештачење или исплата трошкова и награде вештаку за допуну налаза, тужилац захтева његову исплату у предметној парници покренутој 08.10.2020. године.

Са полазиштем на наведене чињенице првостепени суд је с позивом на одредбе чланова 17. и 172. став 1. Закона о облигационим односима, оценио да нема услова за обавезивање тужене да накнади спорну штету због неправилног и незаконитог рада суда, јер у ситуацији каква је у конкретном случају, када предумја за допунско вештачење није уплаћен у депозит суда, вештак је могао да тражи од суда који води поступак да донесе решење којим ће обавезати странку која је предложила вештачење да му исплати тражени износ на име награде, што би вештаку под одређеним условима представљало извршни наслов, а што тужилац није учинио.

Другостепени суд је с позивом на члан 172. Закона о облигационим односима и на одредбе чланова 14, 17. и 18. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима оценио да тужилац има право на посебну накнаду и награду за израду допунског налаза и мишљења, одвојено од накнаде која му је већ исплаћена за основни налаз и мишљење, са законском затезном каматом од достављања трошковника за допунско вештачење до исплате.

По оцени Врховног суда, основано се наводима ревизије тужене указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Према члану 6. став 1. Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 116/08... 76/21), важећег у време настанка спорног

новчаног потраживања, за штету коју судија преузрокује незаконитим или неправилним радом одговара Република Србија. Исто је предвиђено одредбом члана 7. став 1. Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 10/23).

Законом о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), поред осталог прописано је: да је странка која предложи извођење доказа дужна да по налогу суда унапред положи износ потребан за подмирење трошкова који ће да настану поводом извођења доказа (члан 152. став 1); ако извођење доказа предлажу обе странке, суд ће одредити да износ потребан за подмирење трошкова положе обе странке на једнаке делове, а ако је извођење доказа одређено по службеној дужности, одредиће да износ положи странка на коју пада терет доказивања чињенице о којој се изводи доказ (члан 152. став 2); да суд изводи доказ вештачењем ако је ради утврђења или разјашњења неке чињенице потребно стручно знање којим суд не располаже (члан 259); да вештак има право на накнаду путних трошкова и трошкова исхране и смештаја, у складу са посебним прописом, на изгубљену зараду и трошкове вештачења, као и право на награду за извршено вештачење (члан 268. став 1); да се у погледу накнаде трошкова и награде вештака сходно примењују одредбе члана 258. став 2. и 3. тог Закона (члан 268. став 2); да странка која је предложила вештачење или ако је суд наложио странци да сноси трошкове вештачења одређеног по службеној дужности, плаћа накнаду и награду вештака, а о извршеном плаћању подноси доказ суду у року од 8 дана од дана уплате (члан 268. став 3); да писани налаз вештака, поред података о томе где и када је извршено вештачење, лицима која су присуствовала вештачењу и лицима која нису присуствовала, а уредно су позвана и приложеној документацији, мора да садржи и образложење са наведеним чињеницама и доказима на којима је налаз заснован и стручно мишљење (члан 270. став 3); да ако вештак достави налаз и мишљење који је нејасан, непотпун или противречан сам себи, суд ће да наложи вештаку да допуни или исправи налаз и мишљење, и одредиће рок за отклањање недостатака, односно позваће вештака да се изјасни на рочишту (члан 270. став 4). Према члану 258. став 2. и 3. наведеног Закона, који се сходно примењује на накнаду трошкова и награду вештака, вештак треба да захтева накнаду трошкова и награду одмах по саслушању, а суд ће у решењу којим се одређују трошкови вештака одлучити да се одређени износ исплати из положеног предујма, а ако предујам није положен, наложиће странци да одређени износ плати вештаку у року од 8 дана.

Правилником о накнади трошкова у судским поступцима („Службени гласник РС“, бр. 9/16... 13/20), вештаку је, поред трошкова, признато и право на награду (члан 17), која се остварује на његов захтев (чланови 31. и 32) и прописан начин одређивања награде (члан 18).

У конкретном случају, тужилац је одређен за вештака у спору о новчаном потраживању по основу накнаде за незапосленост, као једног од права прописаних чланом 64. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС“, бр. 36/09... 38/15). Предмет вештачења било је постојање евентуалне разлике између накнаде која је тужилци у том спору била исплаћена у одређеном временском периоду и накнаде обрачунате у складу са члановима 69. и 70. наведеног Закона. Вештачење је одређено у складу са чланом 259. ЗПП, а трошкови тог вештачења исплаћени су из предујма који је положила странка која је извођење тог

доказа предложила, сагласно члану 152. став 1. и члану 258. став 3. у вези члана 268. став 2. тог Закона.

Основни налаз и мишљење вештака није био потпун, из њега се није могло утврдити потпуно чињенично стање на основу ког би суд могао да донесе одлуку о тужбеном захтеву, због чега је одређено допунско вештачење на основу члана 270. став 4. ЗПП, а не по службеној дужности у смислу члана 152. став 2. ЗПП, у ком случају би постојао пропуст суда да наложи тужиљи у том спору да положи износ потребан за подмирење трошкова тог вештачења, односно да посебним решењем у складу са чланом 258. став 3. у вези члана 268. став 2. ЗПП наложи тој странци да тужиоцу исплати одређени износ на име награде за допуну вештачења.

Допунским вештачењем се исправљају недостаци основног вештачења, тако да његове трошкове не мора да сноси тужиља у том спору, а не постоји ни обавеза тужене Републике Србије да накнади тужиоцу трошкове таквог допунског вештачења као материјалну штету, проузроковану незаконитим и неправилним радом судије, у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима у вези члана 6. став 1. раније важећег Закона о судијама, односно члана 7. став 1. сада важећег Закона о судијама.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Туженој применом чл. 153, 154. и 162. ЗПП припада право на накнаду трошкова за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**